



Град Нови Сад

Градска управа за урбанизам и грађевинске послове

Школска 3, Нови Сад

Примедба на **ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ МОСТА У ПРОДУЖЕТКУ БУЛЕВАРА ЕВРОПЕ У НОВОМ САДУ** која је на јавном увиду од 13.03.2021. до 11.04.2021.

Подаци о подносиоцу примедбе

Име и презиме: Марко Шћибан

Адреса: Бате Бркића 18, 21000 Нови Сад

Број телефона: 063/8800716

Примедбу на план подносим као:

В.остали/представник мреже Еколошки фронт Нови Сад

Моје примедбе се односе на:

1. Како и сами наводите у Уводу ово ваше ново решење саобраћајне мреже заснива се на постојећој саобраћајној мрежи и потреби да се реше кључни проблеми које је проузроковао саобраћај у постојећем стању. Заправо, кључни је проблем проузрокован насумичним и недугорочним планирањем града управо од стране Града Новог Сада са својим институцијама, а пре свега Градском управом за урбанизам и грађевинске послове и ЈП „Урбанизам“. Ако је у плану била изградња и планирање моста зашто се сада на траси коју предлагете налази бензинска пумпа, нове зграде (Слика 1 и Слика 2)? Разлог може једино бити непридржавање дугорочних планова, ГУП-а који је узгред истекао са почетком 2021. године и хаотично издавање дозвола за градњу свега и свачега без икаквог дугорочног размишљања. Исто тако, прво је неопходно урадити нови ГУП да би се уопште могао разматрати овако компликован ПГР, једног значајног инфраструктурног објекта, који са собом може донети разна друга решења и проблеме. Овако масивна саобраћајна мрежа мора да буде планирана свеобухватно са другим пратећим инфраструктурним

објектима, зеленим површинама, итд., а за то је неопходан нови ГУП да би се све унапред размотрило. Овако се без потребе стварају нови проблеми на постојеће које је сам град створио, а не ми који пишемо ове примедбе. Урадите нови ГУП, а до тога више ништа немојте радити на овом подручју како не би стварали нове проблеме које треба да решавају људи након вас. Већ је довољна штета учињена беспотребним сабијањем зграда око кружног тока на углу Булеvara Европе и Булеvara Патријарха Павла где и сами наводите да је тај „терен неповољан за градњу због постојећих високих и новоизграђених високих објеката који нису предвиђени за рушење“. Те објекте је неко из Градске управе за урбанизам и грађевинске послове очито одобрио без обзира према дугорочном планирању града, а сада се то исто ради за овако дугорочан стратешки пројекат у моменту када је ГУП стар 15 година истекао, а мост који је некада требало да буде обилазница ставља се у резиденцијални део густе насељености, на свега 1 км од постојећег моста који се разликује по обиму и врсти саобраћаја једино у томе што није предвиђен за бицикличички саобраћај.



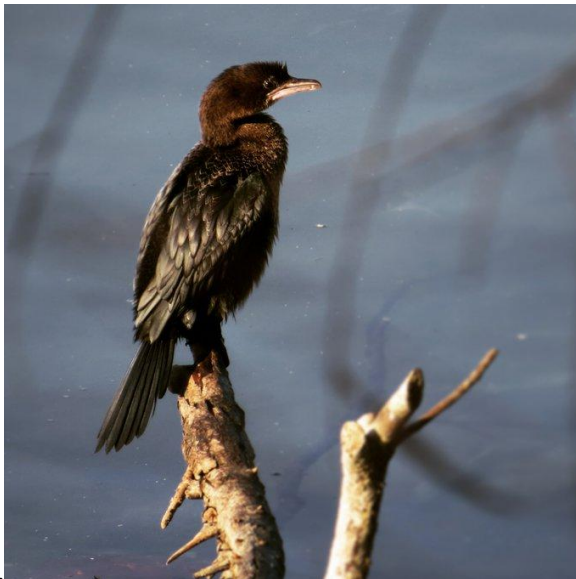


Прилог 1. Објекти на планираној приступној саобраћајници за мост

2. Захтевамо да се одложи планирана изградња моста ради спровођења детаљне студије процене утицаја на животну средину. Сматрамо да сам мост не мора да нарушава екосистем Шодроша и Дунавца, али план градње мора да буде направљен тако да изградња и стубови минимално угрожавају приобаље и водоплавну шуму. За разлику од моста међународна марина и затворена веслачка стаза не треба ни да се разматрају на овој локацији из горе наведених разлога, а посебно будући да веслачка стаза већ постоји на неформалан начин. Шодрош је домаћин бројних такмичења које је организовао “Кајак кану клуб Лиман” са својом природном специфичношћу. Такође, навели сте да је рађена студија утиција на животну средину за потребе ПГР-а Лимана, што није тачно, и документацију у вези са тим поседујемо као одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја.
3. Да се одустане од изградње нових великих грађевинских објеката који би на било који начин угрожавали Дунавац и Шодрош. Ово подручје представља кључни локалитет у миграцијама риба које из Дунава улазе у ову водоплавну зону ради мреста. Важно је напоменути да је Шодрош највеће и најзначајније функционално мрестилиште риба на ширем подручју Новог Сада у коме због дубине Дунавца матичне рибе и млађ могу безбедно да се врате у Дунав. Због свега наведеног апсолутно је недопустива изградња марине на месту Дунавца и затварање Шодроша у затворени безан намењен за веслачке стазе. Тиме би се спречио мрест рибе што би дугорочно гледано представљало непроцењиву штету за рибљи фонд Дунава на ширем подручју Новог Сада. Тиме би се спречила основна функција Шодроша, а то је да прими и задржи милионе литара воде када наиђу високе воде, а којих ће сасвим извесно бити у будућности. У таквим водоплавним ситуацијама ово подручје представља рефугијум и за сву рибу из Дунава.

Такође, кључно је истачи да миграцијом рибе учествују и у циркулацији нутријената из корита реке у рукавац и обрнуто, што има улогу у одржавању квалитета воде и целокупног екосистема. Ланац исхране у екосистемима стајаћих вода има изузетно важну улогу у одржавању квалитета воде, у којој су рибе најважнија карика у контроли фитопланктона, зоопланктона и водених макрофита (биљака). Заправо, здрава рибља популација спречава воду да се забари или процвета, што би било немогуће уколико би Шодрош био одсечен од матице. Десетине милиона млађи рибе којим се сваке године бесплатно порибљава Дунав представља непроцењиву вредност и приход за све грађане Новог Сада узводно и низводно од овог подручја, а никакав пословни објекат на месту Дунавца и Шодроша не може стварати толике јавне приходе и уштеде.

4. Уколико се у наредном ПГР-у или ГУП-у буде разматрала изградња моста он поред саобраћајног треба да има јасно дефинисане пешачке и бицикличке стазе засебно у односу на коловоз за моторни саобраћај. Такође, питање је зашто се у граду не разматра увођење шинобуса/трамваја који представљају један од еколошки прихватљивих облика превоза становништва.
5. Уколико се у наредном ПГР-у или ГУП-у буде разматрала изградња моста мора се узети у обзир да мостови представљају опасност за птице водених станишта. Опасност представљају сајле и други пратећи објекти на које налећу птице и на тај начин страдају. То представља опасност и за саобраћај уколико се настрадале птице, а поготово лабудови нађу на коловозу. У Новом Саду је то већ добро познати проблем за Мост Слободе и Клисански мост где лабудови грбци (*Cygnus olor*) редовно страдају. Како комплекс Шодроша и Дунавца представља значајно станиште за птице са 140 до сада евидентираних врста и великим ноћилиштем галебова (до 20.000) на матици Дунава мост би морао да буде адекватно осветљен и обележен дивертерима за птице како би се страдање svelo на најмању меру. Најзначајнија међу редовно присутним врстама на овом подручју, који представља и глобално угрожену врсту је мали вранац (*Microcarbo pygmeus*).



MALI VRANAC

Šire područje beogradskog Učaja je na međunarodnom nivou značajno mesto okupljanja ptica močvarica pri seobi i zimovanju (35 vrsta i preko 20.000 ptica istovremeno), koje se u najvećem broju grupišu na Dunavu kod Velikog Ratnog ostrva, Ovcanske i Pančevačkih ada i na ribnjaku Mika Alas.



photo Miroslav Stymanski

Tokom poslednjih nekoliko decenija populacija malog vranca su doživlele značajan pad na većini područja na kojima je ova vrsta prisutna. Sve do sredine XX veka, mali vranac – najmanja evropska vrsta kormorana – gnezdio se pokraj Beograda, u Pančevačkom ritu. Po isušivanju rita ptice su nestale, da se na beogradske reke vrste tek pola veka kasnije, krajem 1980-ih, kada se pojavilo prvih 300 malih vranaca.

Najznačajniji uzroci opadanja populacija su uništavanje vlažnih i vodenih staništa i izmene vodnog režima, a, u manjoj meri, i ilegalno ubijanje. Na Savi, uz nizvodni deo Ade Ciganlije, nalazi se najznačajnije nacionalno zimovalište malog vranca. S obzirom na specifičan položaj u zoni nizvodnog kraja Ade Ciganlije i u samom gradskom jezgru, zimovališta su izložena uzemiravanju, buci, uništavanju vegetacije, itd.

MOST



Plan mosta

Godine 2008, na špicu Ade Ciganlije otpočela je gradnja mosta, upravo na mestu jednog vrbaka u kome je znan deo malih vranaca provodio zimske noći.

Kako je Liga za ornitološku akciju Srbije (www.facebook.com/LOASRB) od svog osnivanja 2003. godine već vršila monitoring ove ugrožene vrste, Direkcija za građevinsko zemljište i izgradnju Beograda je, uporedo sa otvaranjem radova na mostu, za dalji monitoring angažovala LOA. Jedan od prvih rezultata te saradnje je i formalna zaštita vrbaka. Naime, na predlog Direkcije i LOA, Zavod za zaštitu prirode Srbije doneo je decembra 2008. rešenje o zaštiti „Staništa malog vranca (Phalacrocorax pygmaeus) na Savi u Beogradu“, a radi očuvanja i unapređenja najveće zimujuće populacije ove vrste u Srbiji. Sa početkom radova primenjen je i očekivani pad brojnosti malih vranaca, uslovljen uzemiravanjem, pa smo godinu dana po otvaranju gradilišta mosta preko Ade imali za jednu četvrtinu manje ptica. Na narednih godina su ptice uspešnije privikle na uzemiravanje i očekuje se da vrbaci na Savi i u budućnosti ostanu najveće zimovalište ove vrste u Srbiji.

ZAŠTITA

Do nedavna mali vranac (Phalacrocorax pygmaeus) je bio globalno "ranjiva" vrsta, ali se populacija polako oporavlja i danas je u Srbiji "strogo zaštićena vrsta" (po Pravilniku o proglašenju u zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta), a u EU je u Aneksu I Direktive o pticama.

Brojnost zimujuće populacije malog vranca u Beogradu dostiže oko 7000 jedinki. Imajući u vidu da to predstavlja skoro 10 procenata evropske populacije, ovo područje je od posebnog značaja za očuvanje vrste.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Od oktobra do aprila, otkrde se zadržavaju ugroženi mali vranac (Phalacrocorax pygmaeus).

Mali vranac je ptica zaštićena kao "prirodno relikv" i njegovo plavljenje, kuni ubijanje je zabranjeno (Službeni glasnik РС, br. 50/93). Radi očuvanja najveće zimujuće populacije malog vranca u Srbiji, vrbe u tokome u kojima vranac provode noći, u prolazu dolje ulice Ade Ciganlije – Beogradski sad – Mala Ciganlija, zaštićene su kao stanište ove vrste i zabranjeno je svako potkopavanje, korenje i uništavanje vegetacije (Službeni glasnik РС, br. 112/08).



Obaveštenje o zaštiti staništa

WINGS ACROSS THE BALKANS

Štampano u okviru aktivnosti na projektu Wings Across the Balkans, koji na čitavom području zapadnog Balkana vodi BirdLife International, uz finansijsku podršku Evropske komisije.

Partneri u projektu:

- Centar za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP) - Crna Gora
- Društvo za opazovanje in proučavanje ptic Slovenije (DOPPS - BirdLife Slovenia)
- Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije (DZZPS)
- Hrvatsko ornitološko društvo (HOD)
- Liga za ornitološku akciju Srbije (LOA)
- Makedonsko ekološko društvo (MES)
- Ornitološko društvo Naše ptice - Bosna i Hercegovina
- Udruga za biološka istraživanja BIOM - Hrvatska

Ciljevi projekta Wings across the Balkans su jačanje kapaciteta organizacija koje se bave zaštitom ptica i prirode te usklađivanje nacionalnih legislativa s važećim u Evropskoj Uniji.

Projekt se sprovodi uz finansijsku podršku EU iz sredstava predpristupnih fondova - Instrument of Pre-Accession Assistance (IPA), kao deo „Partnerskih aktivnosti“ programa IPA 2008 Civil Society Facility.



Wings Across the Balkans



VELIKI MOST I MALI VRANAC

LIGA ZA ORNITOLOŠKU AKCIJU
Sejkina 3
11000 Beograd

(063) 766-9239

www.facebook.com/LOASRB
www.ptica.org
loa.ptica.org



photo Miroslav Stymanski

